

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»

код ЄДРПОУ 43296244

НАКАЗ

29.01. 2026

Київ

№ 11-АГ

**Про організацію та проведення
навчального курсу «Школа експертів»**

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 13 травня 2024 року № 667 «Про організацію роботи щодо здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам», на виконання п. 17 розділу II наказу Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2023 року № 675 «Про затвердження Порядку здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам», яким затверджено проведення тренінгів (нарад) для членів експертних комісій та експертних груп, з метою удосконалення проведення експертизи навчальної літератури

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити програму навчального курсу «Школа експертів», що додається.
2. В.о. начальника відділу експертизи навчальної літератури Дар'ї ЛИМАРЕНКО організувати та провести навчальний курс «Школа експертів» з 02 лютого по 27 лютого 2026 року для педагогічних та науково-педагогічних працівників, включених до складу предметних (галузових) експертних комісій та експертних груп, уповноважених здійснювати експертизу та ухвалювати рішення щодо надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 вересня 2025 року № 1214 «Про внесення змін до складу предметних (галузових) експертних комісій та експертних груп», науково-педагогічних та педагогічних працівників, методистів, фахівців інститутів післядипломної педагогічної освіти, представників освітніх установ і органів управління освітою, які виявили

бажання долучитися до оцінювання якості навчальних матеріалів.

3. Методисту відділу експертизи навчальної літератури Ріті БАНІТ забезпечити реєстрацію учасників на навчальний курс «Школа експертів» до 29 січня 2026 року.

4. Методистам відділу експертизи навчальної літератури Єлизаветі РАДВАНСЬКІЙ та Ріті БАНІТ забезпечити технічний супровід навчального курсу «Школа експертів» з 02 лютого по 27 лютого 2026 року.

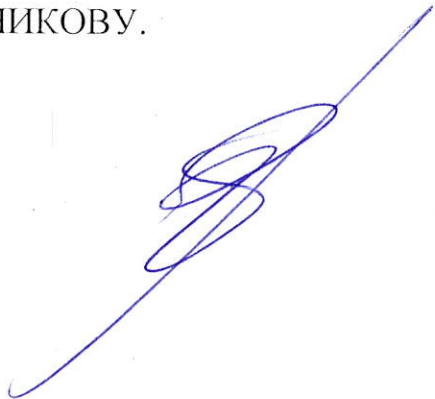
5. В.о. начальника відділу експертизи навчальної літератури Дар'ї ЛИМАРЕНКО та методисту відділу експертизи навчальної літератури Вікторії ПЕРЕУХЕНКО здійснювати комунікацію зі спікерами та учасниками навчального курсу «Школа експертів» з 02 лютого по 27 лютого 2026 року.

6. Начальнику відділу цифрових освітніх технологій Наталії СИДОРКО забезпечити розміщення матеріалів навчального курсу «Школа експертів» на вебплатформі «Всеукраїнська школа онлайн» до 02 березня 2026 року.

7. Начальнику відділу матеріально-технічного забезпечення Сергію САЦУНКЕВИЧУ забезпечити оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті державної установи «Український інститут розвитку освіти».

8. Контроль за виконанням цього наказу покладаю на заступника директора Ольгу МІРОШНИКОВУ.

Директор

Юлія ПОГРЕБНЯК

Додаток
до наказу державної установи
«Український інститут розвитку освіти»

від 29.01. 2026 № Н-АП

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ШКОЛА ЕКСПЕРТІВ»

Розробник: державна установа «Український інститут розвитку освіти»

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність. Сучасний розвиток системи освіти України характеризується оновленням державних стандартів, упровадженням компетентнісного підходу, цифровізацією освітнього середовища та посиленням вимог до якості навчальних матеріалів. За цих умов особливої актуальності набуває забезпечення об'єктивної, фахової та прозорої експертизи навчальної літератури й навчальних програм, що використовуються в освітньому процесі.

Відповідно до законодавства України у сфері освіти в освітньому процесі дозволяється використовувати лише навчальні матеріали, що відповідають засадам державної освітньої політики, принципам академічної доброчесності, недискримінації, інклюзивності та дитиноцентризму і не суперечать чинному законодавству та державним стандартам освіти.

З метою забезпечення належної якості навчальної літератури та навчальних програм, а також формування єдиних підходів до оцінювання їх змістового, методичного та дидактичного рівнів, здійснюється експертиза навчальних матеріалів, за результатами якої ухвалюються рішення щодо можливості їх використання в освітньому процесі та надання відповідних грифів.

Організацію та проведення експертизи навчальної літератури й навчальних програм, а також ухвалення відповідних рішень забезпечують предметні (галузеві) експертні комісії та експертні групи, утворені відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 вересня 2025 року № 1214 «Про внесення змін до складу предметних (галузевих) експертних комісій та експертних груп» в установленому порядку. Ефективність їхньої діяльності безпосередньо залежить від рівня професійної підготовки експертів, володіння ними сучасними підходами до експертного оцінювання, знання нормативно-правової бази та здатності застосовувати єдині критерії експертизи.

З огляду на викладене розроблено програму навчального курсу «Школа експертів» для підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-

педагогічних працівників, залучених до експертизи навчальної літератури та освітніх програм. Реалізація програми забезпечує формування системного розуміння процедур експертизи, вимог до навчальних матеріалів, механізмів ухвалення експертних рішень та відповідальності експертів відповідно до наданих повноважень.

Програма навчального курсу «Школа експертів» орієнтована на розвиток професійних компетентностей експертів, зокрема здатності:

- здійснювати експертизу навчальної літератури та навчальних програм відповідно до вимог чинного законодавства;
- оцінювати зміст навчальних матеріалів з позицій наукової коректності, методичної доцільності та педагогічної обґрунтованості;
- виявляти ознаки порушення принципів академічної доброчесності, дискримінаційні положення та інші ризики, що унеможлиблюють використання матеріалів в освітньому процесі;
- аналізувати навчальні матеріали з урахуванням потреб різних категорій здобувачів освіти, у тому числі осіб з особливими освітніми потребами;
- застосовувати цифрові інструменти та електронні ресурси у процесі експертної діяльності;
- дотримуватися етичних норм, принципів неупередженості та запобігання конфлікту інтересів.

Програму навчального курсу «Школа експертів» розроблено з урахуванням вимог законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 05 червня 2023 року № 675 «Про затвердження Порядку здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам», а також інших нормативно-правових актів, що регламентують питання експертизи навчальної літератури.

Цільова аудиторія: педагогічні та науково-педагогічні працівники, включені до складу предметних (галузевих) експертних комісій та експертних груп, уповноважених здійснювати експертизу та ухвалювати рішення щодо надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 вересня 2025 року № 1214, науково-педагогічні та педагогічні працівники, методисти, фахівці інститутів післядипломної педагогічної освіти, представники освітніх установ і органів управління освітою, залучені до оцінювання якості навчальних матеріалів.

Обсяг: 15 академічних годин

Форма, за якою відбувається навчання: інституційна (дистанційна).

Мета: формування та розвиток професійних компетентностей експертів, необхідних для проведення об'єктивної, фахової та неупередженої експертизи навчальної літератури й освітніх програм з метою забезпечення їх якості та відповідності вимогам чинного законодавства й сучасним освітнім викликам.

Реалізація визначеної мети передбачає розв'язання таких завдань:

- оновлення та набуття знань щодо нормативно-правових засад експертизи навчальної літератури й освітніх програм, порядку надання грифів та застосування встановлених критеріїв оцінювання;
- формування здатності диференційовано застосовувати критерії експертизи з урахуванням виду об'єкта грифування, рівня освіти та цільової аудиторії;
- розвиток практичних умінь здійснювати комплексний аналіз навчальної літератури з позицій наукової коректності, методичної доцільності, педагогічної обґрунтованості, академічної доброчесності, недискримінації та інклюзивності;
- набуття навичок використання цифрових інструментів і електронних ресурсів у процесі експертної діяльності;
- формування відповідального ставлення до ухвалення експертних рішень та дотримання етичних норм, зокрема щодо запобігання конфлікту інтересів.

Ключові компетенції: програма навчального курсу «Школа експертів» спрямована на розвиток аналітичної, методичної, цифрової, нормативно-правової та етичної компетентностей.

Очікувані результати:

- знати нормативно-правові засади здійснення експертизи навчальної літератури та навчальних програм, порядок надання грифів, вимоги до об'єктів грифування та критерії їх оцінювання;
- розуміти роль і відповідальність експерта у системі забезпечення якості освіти, принципи академічної доброчесності, недискримінації, інклюзивності та дитиноцентризму;
- уміти застосовувати встановлені критерії експертизи з урахуванням виду об'єкта грифування, рівня освіти та цільової аудиторії;
- здійснювати комплексний аналіз змісту навчальної літератури та навчальних програм з позицій наукової коректності, методичної доцільності, педагогічної обґрунтованості та відповідності державним стандартам освіти;
- виявляти ознаки порушення академічної доброчесності, дискримінаційні положення, методичні та змістові ризики, що унеможливають або обмежують використання навчальних матеріалів в освітньому процесі;

- уміти формулювати аргументовані експертні висновки та рекомендації щодо можливості використання навчальної літератури й навчальних програм в освітньому процесі;
- застосовувати цифрові інструменти та електронні ресурси для здійснення експертизи, підготовки експертної документації та комунікації в межах роботи експертних комісій і груп;
- дотримуватись етичних норм експертної діяльності, принципів неупередженості, конфіденційності та вимог щодо запобігання конфлікту інтересів;
- здатні брати участь у колегіальному обговоренні результатів експертизи та ухваленні виважених експертних рішень.

**В.о. начальника відділу експертизи
навчальної літератури**

Дар'я ЛИМАРЕНКО

Навчально-тематичний план (15 годин)

№ модуля	Тема модулю	Кількість годин
Модуль 1	Вступне слово представників/иць МОН / УІРО	40 хв.
	Особливості організації навчання на курсі	
	«Роль експерта навчальної літератури в системі забезпечення якості освіти (роль експерта навчальної літератури; експертна відповідальність; етика, доброчесність і неупередженість; місце експертизи в освітній політиці)»	
Модуль 2	«Оновлена нормативно-правова база експертизи навчальної літератури (удосконалена процедура грифування, визначені межі відповідальності експерта)»	40 хв.
	«Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як визначити чи відповідають йому об'єкти грифування»	1.5 год.
Модуль 3	«Профільна школа як об'єкт експертизи (філософія профільної школи; академічні профілі; профільність змісту, завдань і результатів навчання; ризики псевдопрофільності)»	40 хв.
	«Сучасний підручник має навчити дитину думати, як навчальна література формує власні висновки учня»	40 хв.
Модуль 4	«Експертний висновок: що змінилося і як це застосовувати на практиці»	40 хв.
	«Експертиза електронних додатків і цифрових компонентів»	40 хв.
Модуль 5	«Якісний зміст сучасного підручника: вектор до компетентнісного навчання»	1.5 год.
Модуль 6	«Наукова та мовно-стилістична коректність навчальних матеріалів»	1.5 год.
Модуль 7	«Вимоги до доступності та представлення навчальної інформації у підручниках для учнів з ООП»	1.5 год.
Модуль 8	«Інтеграція без еклектики: як поєднувати освітні галузі, не втрачаючи їхньої особливості»	1.5 год.
Модуль 9	«Інтегровані курси як об'єкт експертизи, (логіка інтегрованого курсу; баланс галузей; очікувані результати навчання; експертний аналіз структури й завдань)»	1.5 год.

Модуль 10	«Концептуальні засади освітніх галузей (політика «Освіта для життя»): що потрібно знати експерту»	40 хв.
	«Антидискримінаційна експертиза освітнього контенту»	1.15 год
Модуль 11	«Універсальний дизайн навчально-методичного забезпечення з урахуванням особливих освітніх потреб учнів»	1.5 год
Модуль 12	«Мовно-культурне різноманіття та національні меншини (недискримінаційний підхід; мовна коректність; культурна репрезентація; нормативні гарантії та типові ризики у змісті). Комплексний кейс-аналіз навчальної літератури»	40 хв.
	«Досвід авторів: підготовка підручника до експертизи та взаємодія з експертами (як автори реагують на зауваження експертів і вносять зміни, як формулювати конструктивний зворотний зв'язок, щоб він реально допомагав)»	40 хв.
Модуль 13	«Професійна взаємодія в експертній комісії: комунікація, ухвалення рішень і врегулювання розбіжностей у межах оновленої процедури грифування»	1.5 год

В.о. начальника відділу експертизи
навчальної літератури

Дар'я ЛИМАРЕНКО